

- університет імені академіка Степана Дем'янчука, курс. : навч. 2010. – 164 с.
2. Загальна методика навчання біології: Навч. посібник для студ. вузів / І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар [та ін.]; за заг. ред.: І. В. Мороз. – Київ: Либідь, 2006. – 590 с. : рис., табл.
  3. Міністерство освіти і науки України. Біологія. 6-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. – 52 с.
  4. Фесенко О. С. Формування методичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у процесі вивчення природничих дисциплін у педагогічному коледжі: дис. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Оксана Сергіївна Фесенко. – Кропивницький, 2018. – 249 с.

М. В. Головка

*кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник,
заступник директора з наукової роботи, провідний науковий
співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна*

СКЛАДНИКИ ТА УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ФІЗИКИ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ

Спрямованість освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти на реалізацію особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетенційного підходів є визначальною умовою формування в учнів ключових компетентностей як умови реалізації потенціалу особистості в майбутній навчальній та професійній діяльності. Для випускників гімназії (здобувачів базової загальної середньої освіти) це актуально, зокрема, й у контексті усвідомленого вибору майбутнього напряму профільного навчання.

Виходячи з мети та завдань шкільної фізичної освіти, ми виокремлюємо такі чинники, що забезпечуватимуть досягнення цілей компетентісно орієнтованого навчання фізики в гімназії:

- компетентісний потенціал базового (7-9 класи) курсу фізики;
- розширення дидактичних функцій сучасного навчально-методичного забезпечення з фізики;
- створення та реалізація методичних систем компетенційно орієнтованого навчання фізики.

Базовий курс фізики сформовано на принципах рівневої диференціації, логічної завершеності та цілісності, а пріоритетами

розбудови його змісту є стандартизація, диференціація та інтеграція, посилення компетентнісної спрямованості, орієнтація на формування ключових компетентностей. Їх формування засобами базового курсу фізики забезпечується через виокремлення в змісті таких наскрізних ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність». Ці змістові лінії відповідають ключовим компетентностям, що характеризують сформованість у випускників гімназії ціннісних і світоглядних орієнтацій, необхідних для ефективного вирішення практичних ситуацій та успішної життєвої траєкторії [1].

Завершено розроблення навчально-методичного забезпечення базового курсу фізики. Створено та запроваджено в практику систему альтернативних підручників, які мають значний потенціал щодо реалізації компетентного навчання фізики. Методичний апарат чинних підручників для 7-9 класів забезпечує можливість формування предметної та ключових компетентностей. Зокрема, засобами компетентно орієнтованих вправ і завдань, навчальних проєктів, шкільного фізичного експерименту. Перспективним напрямом розбудови навчально-методичного забезпечення є розроблення засобів діагностики рівнів сформованості компетентностей та оцінювання результатів навчання.

Успішність досягнення мети навчання фізики на базовому рівні значною мірою визначається ефективністю реалізації методичних систем компетентно орієнтованого навчання, зокрема, й авторських, розроблених учителем з урахуванням конкретних умов та особливостей освітнього процесу [2].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Головка М.В. Проблеми формування змісту базового курсу фізики та методики його реалізації в гімназії / М.В. Головка // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред.- О.М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2018. – Вип. 21. – С. 92–104.
2. Головка М.В. Підручник як складник методичної системи компетентно орієнтованого навчання фізики в гімназії / М.В. Головка // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. – О.М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2018. – Вип. 20. – С. 62–74.

В.С. Шапран¹, Н.В. Подопрігора²

*1- учитель географії та біології Кіровоградського обласного навчально-виховного комплексу (гімназія-інтернат – школа мистецтв), студентка
II курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності*